

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 20 mars 2023
(OR. en)

7264/23

COASI 59
ASIE 26
CFSP/PESC 417
COHAFA 31
DEVGEN 60
SUSTDEV 44
COPS 125
POLMIL 50
MIGR 90

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

av den: 20 mars 2023

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 7191/23, 7234/23

Ärende: Afghanistan

– Rådets slutsatser (den 20 mars 2023)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om Afghanistan, som godkändes av rådet vid dess 3941:a möte den 20 mars 2023.

Rådets slutsatser om Afghanistan

1. Europeiska unionen bekräftar att man, i enlighet med sina principer, engagerar sig för fred och stabilitet i Afghanistan och för att stödja den afghanska befolkningen. Ett stabilt Afghanistan ligger i hela det internationella samfundets intresse och förebygger regional instabilitet, terroristhot, tvångsförflyttningar och irreguljär migration.
2. EU bekräftar betydelsen och giltigheten av riktmärkena för politik och åtgärder från den talibanutsedda övergångsregeringen, som anges i rådets slutsatser av den 15 september 2021. EU uppmanar på nytt talibanerna att i den afghanska befolkningens intresse respektera, skydda och förverkliga alla mänskliga rättigheter, ta itu med kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna, upprätta en inkluderande och representativ regering, förhindra att Afghanistan blir en plats där terrorister får skydd eller finansiering, eller varifrån terrorism exporteras, ge obehindrat och icke-diskriminerande tillträde för humanitärt bistånd och fortsätta att tillåta säkra, trygga och ordnade resor till och från Afghanistan.
3. EU beklagar djupt att talibanerna sedan augusti 2021, då den konstitutionellt baserade regeringen störtades, har vidtagit åtgärder och fattat beslut som tvärtemot deras föresatser dramatiskt har försämrat den afghanska befolkningens – särskilt kvinnors och flickors – mänskliga rättigheter och politiska, ekonomiska och humanitära situation. Det handlar bland annat om fortsatta och systematiska kränkningar av den afghanska befolkningens medborgerliga, politiska, sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter, som erkänns i de internationella fördrag som Afghanistan är part i. Talibanerna är själva ansvariga för följderna av sina åtgärder, order och beslut och sin bristande inhemska och internationella legitimitet.

4. EU är djup oroat över rapporter om, och fördömer skarpt, de systematiska kränkningarna av de mänskliga rättigheterna, särskilt de som riktas mot kvinnor, flickor och pojkar, personer som tillhör etniska och religiösa minoriteter, hbtqi-personer, människorättsförsvarare, journalister och annan mediepersonal, personer som tidigare arbetat inom säkerhetsstyrkorna och politiker, trots den ”amnesti” som talibanerna har utfärdat. Ansvarsskyldighet för kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna och kränkningar av internationell rätt måste utkrävas. I detta sammanhang erinrar EU om att Afghanistan är part i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen. EU och dess medlemsstater är redo att överväga att utlösa mekanismerna för ansvarsutkrävande i enlighet med de människorättsfördrag som Afghanistan är part i.
5. Talibanernas institutionalisering av en storskalig och systematisk könsdiskriminering är mycket oroande och saknar motstycke i världen. EU fördömer skarpt de beslut som talibanerna fattat och som har lett till en övergripande försämring av situationen för kvinnor och flickor, som har utestängts från samhällslivet och förvägrats sina mänskliga rättigheter, inbegripet rätten till utbildning, arbete och rörelsefrihet. Genom sitt diskriminerande beslut att förbjuda kvinnor att arbeta för nationella och internationella icke-statliga organisationer hindrar talibanerna humanitärt bistånd och bistånd för grundläggande behov från att nå fram till den afghanska befolkningen, och de är sedan augusti 2021 ansvariga för att ytterligare förvärra den mycket svåra humanitära och ekonomiska situationen i landet.
6. I detta sammanhang erinrar EU om rådets slutsatser om kvinnor, fred och säkerhet av den 17 december 2022 och den 14 november 2022 och bekräftar sitt engagemang för jämställdhet och jämställdhetsinriktade åtgärder, däribland genom att säkerställa ansvarsskyldighet för och bidra till att motverka alla former av diskriminering av och våld mot kvinnor och barn.

7. EU upprepar sitt orubbliga engagemang för att stödja alla afghaners fullständiga deltagande på alla livets områden i Afghanistan. Detta gäller även kvinnor, flickor och personer som tillhör etniska och religiösa minoriteter. EU uppmanar talibanerna att snarast upphäva sina repressiva beslut, inbegripet sådana som begränsar kvinnors och flickors utbildning och deras fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i samhällslivet. Begränsningar av kvinnors och flickors tillgång till utbildning kommer att få ytterligare förödande konsekvenser för den afghanska ekonomin och utvecklingen i landet.
8. EU är redo att anta ytterligare riktade restriktiva åtgärder mot dem som är ansvariga för allvarliga brott mot och kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Dessa restriktiva åtgärder är utformade så att de inte ska påverka den afghanska befolkningen negativt, och de kan upphävas.
9. I linje med FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och FN:s säkerhetsråds resolution 2250 om ungdomar, fred och säkerhet, och senare relevanta FN-resolutioner, erinrar EU om den avgörande roll som kvinnor och ungdomar spelar i samband med konfliktförebyggande och konfliktlösning, fredsförhandlingar, fredsbyggande, fredsbevarande åtgärder, humanitära insatser och återuppbyggnad efter konflikter, och betonar hur viktigt det är att de deltar på lika villkor och fullt ut är involverade i alla insatser för att upprätthålla och främja fred och säkerhet.
10. EU och dess medlemsstater kommer att fortsätta att stärka de afghanska kvinnornas röst, inbegripet genom plattformen ”Hear Us” och det EU-stödda forumet för afghanska kvinnliga ledare, som ger det internationella samfundet möjlighet att höra deras åsikter och beakta dessa när den internationella politiken gentemot Afghanistan utformas.

11. EU fördömer skarpt att kvinnor förbjudits att arbeta för nationella och internationella icke-statliga organisationer och uppmanar talibanerna att omedelbart dra tillbaka detta beslut. Som en av dem som ger mest bistånd till den afghanska befolkningen står EU fast vid sitt åtagande att fortsätta att ge stöd för att mildra den allvarliga humanitära och socioekonomiska krisen. EU är redo att lämna humanitärt bistånd, bistånd för grundläggande behov och försörjningsstöd inom ramen för en principbaserad strategi enligt internationell rätt, inbegripet internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt, med respekt för de humanitära principerna och särskilt, i detta skede, med utgångspunkt i de vägledande principerna och givarnas förväntningar (*Guiding principles and donors' expectations*) vad gäller humanitärt bistånd.
12. EU:s principbaserade strategi innebär särskilt att bistånd kan fortsätta att ges om kvinnor på ett meningsfullt sätt kan vara med och tillhandahålla biståndet och fortsätter att få ta del av det på ett icke-diskriminerande sätt och så att ingen kommer till skada, i en ”av kvinnor, för kvinnor”-anda, som också skyddar stödmottagarnas säkerhet. Kvinnliga anställda som omfattas av förbudet bör inte ersättas. I de fall då verksamheten inte kan fortsätta i enlighet med EU:s principbaserade strategi kommer EU:s stöd till verksamheten att omprövas. En robust övervakningsmekanism kommer då att inrättas. EU uppmanar talibanerna att respektera internationell humanitär rätt, neutraliteten, oberoendet och opartiskheten hos det humanitära biståndet och biståndet för grundläggande behov och garantera att alla biståndsarbetare, även kvinnliga, kan fortsätta att vara med och tillhandahålla bistånd och ha fritt och obehindrat tillträde till hela territoriet.
13. EU kommer att fortsätta att ge sitt orubbliga stöd till afghanska oberoende medier, civilsamhällesorganisationer, inbegripet sådana som arbetar med mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter, och människorättsförsvarare, trots att de bara har ett litet och riskfyllt utrymme där de kan verka.
14. EU samordnar nära med alla regionala och internationella partner och betonar FN:s nyckelroll i Afghanistan. EU kommer att fortsätta att ge sitt fulla stöd till Förenta nationernas biståndsuppdrag i Afghanistan (Unama) inom ramen för dess övergripande mandat med en stark människorättskomponent, i enlighet med säkerhetsrådets resolution 2678 (2023), samt FN:s särskilda rapportör för människorättsituationen i Afghanistan.

15. Rådet ser positivt på EU:s närvaro i Kabul, som stärker tillhandahållandet av biståndet, övervakar den politiska, säkerhetsmässiga, ekonomiska och humanitära situationen, underlättar den operativa samordningen och kontakterna med genomförandepartnerna och den afghanska befolkningen, och bibehåller ett nödvändigt operativt engagemang med de facto-myndigheterna, utan att de ges någon legitimitet. Genom sin närvaro i landet kommer EU att fortsätta att prioritera sitt direkta stöd till och sina kontakter med den afghanska befolkningen, inbegripet att underlätta fri och säker passage för afghaner som kan komma att tas emot av EU-medlemsstater.
16. Rådet erinrar om betydelsen av EU:s särskilda sändebud för Afghanistans arbete för att föra fram EU:s ståndpunkt i dialoger med regionala och internationella partner och ett stort antal olika intressenter, såväl i som utanför Afghanistan, och hålla kontakten med de facto-myndigheterna, i nära samordning med medlemsstaterna. EU och dess medlemsstater upprepar hur viktigt det är med fortsatt dialog och samarbete med alla regionala och internationella partner för att främja ett stabilt, säkert och välmående Afghanistan. Den regelbundna dialog om Afghanistan som förs mellan EU och de centralasiatiska parterna samt kontakterna med Afghanistans grannländer, länder med muslimsk majoritet, Islamiska samarbetsorganisationen och Gulfstaterna – i enlighet med det gemensamma meddelandet *Ett strategiskt partnerskap med Gulfstaterna* av den 18 maj 2022 – förblir en prioritering. EU välkomnar här de kraftfulla uttalanden som det internationella samfundet gjort, särskilt Islamiska samarbetsorganisationen, om kvinnors och flickors utbildning.
17. EU är djupt oroat över terroristgruppers, däribland Islamiska staten i Khorasanprovinsens (ISKP) och al-Qaidas, närvaro och verksamhet i Afghanistan. EU fördömer de fortsatta terroristattacker mot den afghanska befolkningen, särskilt människor som tillhör etniska och religiösa minoriteter, och det internationella samfundet i Afghanistan, samt mot grannländerna. Afghanistan får inte på nytt bli en plats där terrorister får skydd, utbildning eller finansiering eller kan planera sin verksamhet, eller en plats som exporterar terrorism och våldsbejakande extremism till andra länder eller som hotar eller attackerar andra länder. EU erinrar i detta avseende om det otvetydiga kravet på att talibanerna ska bryta alla direkta och indirekta band till terrorism, och upprepar talibanernas ansvar för att bekämpa terrorism. EU fortsätter att helhjärtat stödja genomförandet av EU:s handlingsplan för terrorismbekämpning i Afghanistan och FN:s säkerhetsråds resolution 2593 (2021).

18. EU och dess medlemsstater är redo att ytterligare öka sitt stöd till Afghanistans grannländer och partner i hela regionen för att förhindra negativa spridningseffekter, däribland export av terrorism, våldsbejakande extremism och religiös radikalisering. EU kommer att intensifiera de regelbundna samråden om terrorismbekämpning med berörda partner och grannländer, inom bilaterala, regionala eller multilaterala forum/format, och kommer att fortsätta att stödja en förstärkning av deras kapacitet för att, i nära samarbete med medlemsstaterna, förhindra och bekämpa terrorism och våldsbejakande extremism.
19. EU är oroat över tillverkningen av och handeln med narkotika liksom den rapporterade ökade odlingen av opiumvallmo med sina allvarliga potentiella konsekvenser för hälsan och säkerheten i Afghanistan, grann- och transitländerna samt Europa.
20. EU är dessutom oroat över risken för spridning av handeldvapen och lätta vapen samt ammunition i och utanför Afghanistan, och välkomnar därför Förenta nationernas biståndsuppdrag i Afghanistan (Unama), som fått i uppdrag att stödja regionala och internationella insatser för att förhindra och komma till rätta med den olagliga handeln med och den destabiliserande anhopningen av handeldvapen och lätta vapen samt omdirigeringen av dessa i Afghanistan och regionen, och uppmanar till ytterligare stöd av verksamhet på detta område.
21. EU inser att det finns en risk för att en ytterligare försämring av den humanitära och säkerhetsmässiga situationen kan tvinga fler människor att lämna Afghanistan, vilket skulle kunna leda till en ökning av antalet tvångsförflyttningar och därmed negativt påverka insatserna mot människohandel och förebyggandet av irreguljär migration. Övervakningen av migrationsströmmarna och risken för ökad människohandel, migrantsmuggling och irreguljär migration, och dess eventuella instrumentalisering, även för hybridhot, bör fortsätta genom befintliga nätverk och stärkas ytterligare. I en Team Europe-strategi kommer EU att fortsätta att ha kontakter med och stärka sitt stöd till tredjeländer, särskilt grann- och transitländer som tar emot ett stort antal afghanska migranter och flyktingar, för att stärka deras kapacitet att se till att det finns skydd, värdiga och säkra mottagningsvillkor och hållbar försörjning för flyktingarna och värdsamhällena.

22. EU kommer även fortsättningsvis att prioritera skyddet för människorättsförsvarare och andra utsatta afghaner. EU och dess medlemsstater kommer att fortsätta att på frivillig basis se till att det finns säkra migrationsvägar – huvudsakligen genom vidarebosättning och inresa av humanitära skäl – för utsatta personer.
 23. Rådet uppmanar EU:s höga representant och kommissionen att säkerställa att EU:s ståndpunkt förs fram till alla aktörer i Afghanistan samt till våra regionala och internationella partner.
-